Blogi

Suuri seteliuudistus loppusuoralla

Raha ja maksaminen | 28.05.2019 | Tanja Raita

KIRJOITTAJA

Tanja Raita
Tietojärjestelmäekonomisti

Tänään 28.5.2019 otettiin käyttöön uudet 100 ja 200 euron setelit, ja samalla saatetiin valtava seteliuudistus maaliin.

Tällä vuosikymmenellä Suomessa ja kaikissa euromaissa on otettu käyttöön uudet eurosetelit. Tänään 28.5.2019 otettiin käyttöön uudet 100 ja 200 euron setelit, ja samalla saatetiin valtava seteliuudistus maaliin. Miksi seteleitä uudistetaan ja miten uudistus on edennyt?

Suomi otti euron käyttöön ensimmäisten 12 maan joukossa vuonna 2002. Tällä hetkellä eurojärjestelmässä on mukana 19 maata, ja euroalueella asuu yli 340 miljoonaa asukasta. Euro onkin USA:n dollarin rinnalla maailman suurimpia valuuttoja ja sitä käytetään myös euromaiden ulkopuolella.

Jokaisen keskuspankin yksi keskeisistä tehtävistä on setelien laskeminen liikkeelle. Seteleitä uudistetaan ajoittain. Niihin laitetaan uusia turvatekijöitä, jotta niitä olisi hankalampi väärentää. Eurosetelien väärennösmäärät ovat pysyneet kurissa, ja uudistuksella taataan, että näin on jatkossakin. Turvatekijöiden päivitykseen liittyy yleensä myös ulkoasun päivitys. Toisena tavoitteena uudistuksissa on myös pidentää setelien käyttöikää. Näin saadaan aikaan kustannussäästöjä valmistuskustannuksista.

Eurojärjestelmässä uuden setelisarjan kehitys alkoi jo edellisellä vuosikymmenellä eli vuosia ennen kuin setelit tulivat käyttöön. Kehitystyö vaatii korkeaa teknistä osaamista ja uusien ominaisuuksien huolellista testaamista. Ensimmäinen uusi euroseteli eli 5 euron seteli otettiin käyttöön vuonna 2013. Jo nyt voidaan nähdä, että 5 ja 10 euron käyttöikä on saatu tuplattua uuden erikoispinnoitteen avulla.

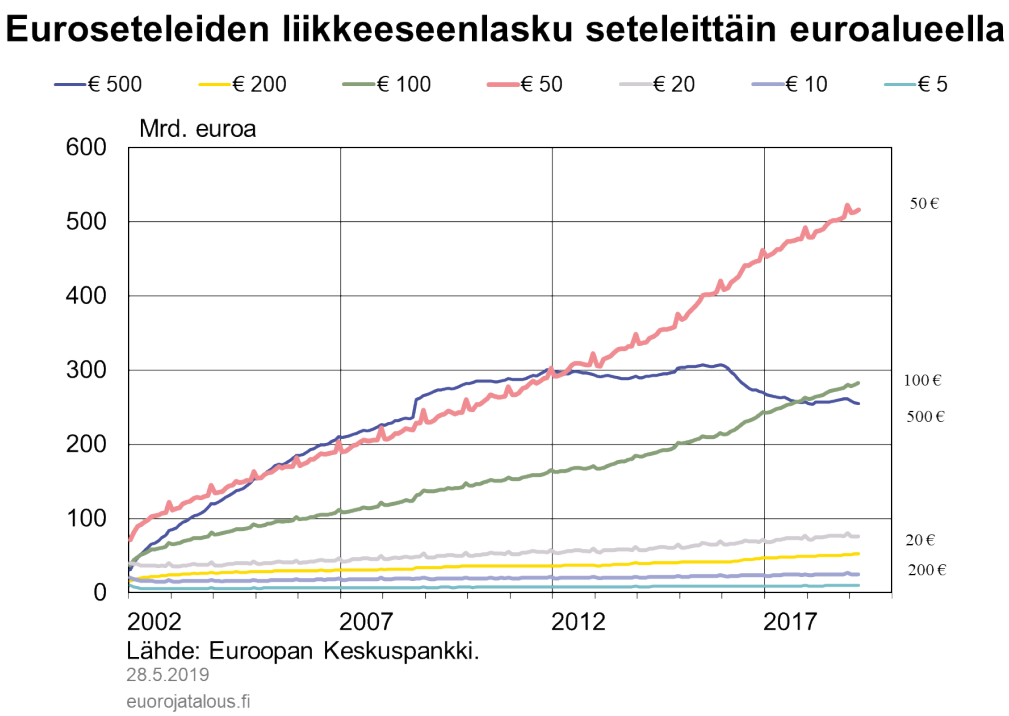
Euroseteleiden mittava kehitysprojekti huipentuu, kun uudet 100 ja 200 euron setelit otetaan

käyttöön. Turvatekijät ovat vastaavia kuin uuden sarjan 20 ja 50 euron seteleissä. Merkittävimpänä muutoksena näissä seteleissä onkin koko. Vanhan sarjan seteleissä ongelmana on ollut se, että ne repeävät helposti reunoista, sillä ne olivat suurempia kuin muut setelit. Nyt kun setelien korkeus pienenee samaksi kuin 50 euron setelissä, käytettävyys ja kestävyys paranevat. Esimerkiksi näkövammaisille setelin pituus ja kohomerkinnät auttavat seteliarvojen tunnistamista jatkossakin.

Tavalliselle kuluttajalle isompien setelien uudistus ei näy kovin nopeasti, sillä näitä seteleitä ei saa automaateista Suomessa. Sen sijaan saksankielisissä maissa 100 euron seteli on käyttörahaa, ja Itävallassa ja Saksassa sitä saa käteisautomaatista. Koko euroalueen tilastoja tarkasteltaessa nähdään, että sadan euron seteleitä on kierrossa entistä enemmän. Satanen on ilmeisesti korvaamassa 500 euron seteleitä, joiden määrä on kääntynyt laskuun. 500 euron seteliä ei uudisteta, ja sen liikkeellelasku päättyi jo tammikuussa. Tulemme jatkossakin näkemään ainakin 100 ja 50 euron setelin määrän kasvua 500 euron setelin poistuessa pikkuhiljaa kierrosta.

Tällä hetkellä euroseteleitä on kierrossa maailmassa yhteensä 1 200 miljardin euron arvosta eli erittäin huomattava määrä. Tästä määrästä sadan euron seteleitä on 280 miljardin euron arvosta ja 200 euron seteleitä 52 miljardin euron arvosta (kuvio).

Kuvio 1.

Kaikki vanhan sarjan setelit, 5 euron setelistä aina 500 euron seteliin säilyvät laillisena

maksuvälineenä jatkossakin, eikä niitä tarvitse käydä erikseen vaihtamassa. Kun vanhan sarjan seteli tulee keskuspankkiin, se tuhotaan. Siten ne häviävät vuosien saatossa kierrosta pikkuhiljaa ja setelistö vaihtuu.

- Ks. Suomen Pankin tiedote 27.5.2019: Uudet eurosetelit ovat täynnä huipputekniikkaa.

Asiasanat

euro, käteinen, setelit